

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर – २०२५

प्रथम वर्ष

सत्र – २

विषय:- पर्यावरण (BA-201)

दिनांक: १६/१२/२०२५

गुण : १००

वेळ : स.१०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. भारतात मानवाकडून जैवविविधतेला कोणत्या प्रकारचे धोके निर्माण होतात? विवेचन करा.
२. ध्वनी प्रदूषण रोखण्यासाठी कोणकोणते उपाय करता येतात? त्यासाठी शासन आणि नागरिक कशा प्रकारचे सहाय्य करू शकतात?
३. परिसंस्थेची कार्ये व कार्यपद्धती यांविषयी विवेचन करा.
४. वनांचा ऱ्हास आणि अतिवापराचे परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. मातीची धूप होण्याची कारणे व त्यावरील उपाय सांगा.
२. जल परिसंस्था म्हणजे काय? त्याचे विविध स्वरूप स्पष्ट करा.
३. जल प्रदूषणाची कारणे व त्यासाठी जबाबदार घटक सांगा.
४. पर्यावरण जनजागृती आणि शिक्षण देण्याच्या पद्धतींचे विवेचन करा.
५. लोकसंख्येची घनता म्हणजे काय? त्याचे पर्यावरणावर होणारे परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. आपत्कालीन व्यवस्थापन
२. जैवविविधतेचे नैतिक मूल्य
३. पर्यावरणीय शंकू
४. आण्विक धोके

Translation in English

Environment (BA-201)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Discuss the different types of threats to biodiversity caused by human activities in India.
2. What measures can be taken to control noise pollution? How can the government and citizens contribute.
3. Discuss the functions and working mechanisms of an ecosystem.
4. Explain the effects of deforestation and over exploitation.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. How does soil erosion occur? What measures to solve it?
2. What is an aquatic ecosystem? Explain its diversity.
3. What are the major causes of water pollution in urban areas?
4. Discuss the methods of environmental awareness and education.
5. What is population density? Explain its impact on the environment.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Disaster Management
2. Ethical value of biodiversity
3. Ecological pyramid
4. Nuclear hazards
